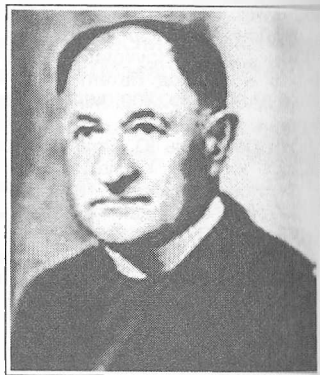

ОЛЕКСАНДР ХІРА

(1897–1983)

Олександр Хіра (17.01.1897–23.05.1983) – релігійний діяч Закарпаття. Народився в селі Вільхівці Марамороського комітату (Тячівський район Закарпатської області) в сім'ї священника. Навчався на теологічному факультеті Будапештського університету (1915–1920), після закінчення якого був висвячений єпископом на священника. Працював співробітником Мукачівського єпархіального управління в Ужгороді (1920–1922), згодом помічником священника в селі Нересниця Тячівського округу (1922–1924). З 1924 року проживав в Ужгороді. Член Християнсько-народної партії, яку очолював Августин Волошин (1924–1936). У 1933 році виконував обов'язки члена, а згодом керівника капітули греко-католицької церкви. Протягом тривалого часу працював викладачем, пізніше – ректором Ужгородської богословської семінарії (1934–1939). Паралельно з цим був призначений головою єпархіального трибуналу. Відзначався чіткою українською орієнтацією, що призвело до арешту на початку листопада 1938 року. Деякий час перебував під наглядом угорської поліції. У 1943 році єпископ Мукачівської греко-католицької єпархії Олександр Стойка порушив клопотання про присвоєння Олександру Хірі духовного звання прелата-каноніка, яке затвердив папа Пій XII. Восени 1944 р. його таємно було висвячено в єпископи. Олександр Хіра постійно співпрацював з єпископом Теодором Ромжею. 10 лютого 1949 року Олександра Хіру було заарештовано, а вже 16 лютого йому пред'явили звинувачення в антирадянській діяльності. 6 серпня 1949 року особливою нарадою при міністрі держбезпеки СРСР було прийнято постанову, згідно з якою його засуджено на 25 років виправно-трудових таборів. У 1956 році він повернувся з ув'язнення до рідного села, де продовжив душпастирську роботу в умовах підпілля. Був знову засуджений (на цей раз на 5 років) і висланий в Караганду. Він добився легалізації католицької громади Караганди (1977 рік), посвятив новозбудовану церкву (1978 рік), продовжуючи залишатись духовним настоятелем Мукачівської єпархії. Помер і похований в Караганді. Реабілітований прокуратурою Закарпатської області 28 квітня 1989 року. Скульптор Михайло Белень виготовив плакету єпископа Олександра Хіри, яка знаходилася в приватній колекції Папи Іоанна-Павла II.

Микола ВЕГЕШ, Мар'ян ТОКАР, Михайло БАСАРАБ